

STIFTSDAGEN

MARTS 2023

Foredrag: "De unge generationer og fællesskab"

6

Foredrag: Et godt arbejdsmiljø er en holdsport

8

Fejring: Palladius prisen i nye klæder

12

Musik: Hagedsted Ensemblet underholder

14

Stiftet set fra oven

Stiftsdagen er en rigtig god anledning til at komme sammen på tværs af det store stift. Jeg har været med så godt som alle år siden 2008, men i år det første gang jeg som biskop er med til at planlægge årets stiftsdag. Og det ser jeg som en stor glæde og et stort privilegium.

Af biskop Ulla Thorbjørn Hansen
Foto: Thorleif Ravnbak

I år vil alle 12 provstier blive præsenteret på stiftsdagen sammen med det nye stiftskort – og vi kommer til at se det hele lidt fra oven.

Der er mange traditioner knyttet til dagen. Vi begynder med at gå til gudstjeneste sammen. Vi synger sammen, vi lytter sammen, vi taler sammen, vi spiser sammen, ja, vi er sammen om kirke og kristendom i Roskilde Stift. Sådan er det også i år.

Jeg har stor respekt for traditioner og er enig med folkemindeforsker Else Marie Kofod, der fortæller, at en tradition fungerer som det kit, der binder fællesskaberne sammen.

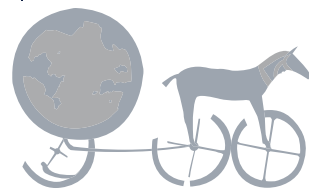
Stiftsdagen er fuld af gode traditioner. Engang gik vi som i den gamle sang rundt om en enebærbusk, og sang hvad dagenes arbejde bestod af med tøjvask og rulning. Ugens højdepunkt var, når vi gik i kirke en tidlig søndag morgen. Heldigvis har vaskemaskiner overtaget en del af datidens manuelle arbejde, og kirkegang kan nu også være langt op på formiddagen, om aftenen eller på hverdage.

For traditioner skal hele tiden finjusteres. Vi flytter os, nogle gange i kæmpe ryk, andre gange med løbende finjusteringer. Det som var utænkeligt for 50 år siden, er blevet mainstream. Tænk blot på: Pilgrimsvandring, stille- og spaghettigudstjenester, mini-konfirmander, drop-in dåb og vielser, baby-salmesang, lystænding i kirken, jazz gudstjenester og kirke-yoga. Så længe det nye er med Kristus i fokus, så er der højt til loftet i vores folkekirke. Trods folkekirkens historie og størrelse er den ganske agil, eller måske netop derfor?

Stiftsdagen består som den plejer med ganske få småjusteringer. Og sådan vil det også være fremover. Der vil løbende ske justeringer ikke kun på stiftsdagene, men i det hele taget, da vi nogle gange må forandre for at bevare. For traditioner overlever kun, hvis de fortsat har betydning og binder fællesskaber sammen. Derfor skal vores traditioner også i fremtiden sætte meningsfulde rammer for fællesskabet om tro og kristendom.

Velkommen til Stiftsdagen 2023.

Roskilde Stiftsdag 2023

Lørdag den 18. marts

Program

Tema: Fællesskab

10.00

Gudstjeneste i Roskilde Domkirke
Prædikant: Biskop Ulla Thorbjørn Hansen

14.15 – 15.00

Emilia van Hauen, Foredragsholder
"De unge generationer og fællesskab"

11.30

Kaffe i Roskilde Kongrescenter
Fællessang
Hagestedensemblet
Velkomst og program

15.00

Kaffe og kage pause
Buffet i Vandrehallen

15.15

Fællessang
Hagested Ensemblet

12.00–12.45

Rikke Høgsted, Foredragsholder
"Fællesskab/arbejdsmiljø"

15.30–16.30

Årets Palladius-pris

13.00–13.45

Frokost
Serveres i Vandrehallen

16.30

Tak for i dag

Ikonerne, som du ser her på siden og i resten af bladet, er fra det nye stiftskort designet af Emma Sivell. Læs mere om kortet på side 12–13.

De unge søger fællesskaber, som giver dem en mening med deres liv og angiver en retning. Og det kunne kirken sagtens være med til at skabe

Emilia van Hauen er kultursociolog og en flittig stemme når det kommer til viden om tidens tendenser og samfundstrends. Hun er vokset op med en katolsk mor og søndagsskole. På Stiftsdagen skal hun fortælle om, hvordan de unges forventninger og krav til fællesskaber, stiller spørgsmålstejn ved kirkens rummelighed, men også hvordan de unge kan inspirere os til at skabe et bedre fællesskab på tværs af generationer.

Af Søren Lagoni
Foto: PR

Emilia Van Hauen har en særlig veneration for kirken, for hun synes, at vi lever i et samfund med alt for lidt ånd.

”Det er et kæmpe problem, at der er rigtig mange mennesker, der føler sig ensomme og frakoblet en helhed, som religion i mange tilfælde kan give. Og mange unge giver faktisk udtryk for, at de har brug for at forstå sig selv i en større åndelig sammenhæng, og her kan folkekirken træde til, hvis man altså kan være relevant for dem”, siger hun.

De unge mellem 13-30 år har i dag andre forventninger og krav til fællesskaber end tidligere generationer, og det er det, som hun vil fortælle om på Stiftsdagen.

”Hvor der tidligere var stor respekt for hierarkier og en forventning og accept af, at nye i et fællesskab skulle tilpasse sig de eksisterende rammer, er fokus

”Mange unge giver faktisk udtryk for, at de har brug for at forstå sig selv i en større åndelig sammenhæng, og der kan folkekirken træde til [...]”

hos de unge i dag på at se hinanden som ligeværdige. De vil have plads til at være nysgerrige og en åbenhed for nye perspektiver og idéer”, forklarer Emilia van Hauen.

”De søger en anden balance og medmenneskelighed, som jo er ret positiv, og som vi alle måske kunne lære noget af. Ikke mindst i forbindelse med indretningen af vores arbejdsliv, og den måde vi organiserer arbejdspladser og organisationer på”, siger hun og fortsætter.

”Noget af det, som de unge ikke bryder sig om, er hvis de skal underlægge sig. Og religioner er jo netop bygget op på et meget hierarkisk system. Der er faktisk brug for et fællesskab for de unge, hvor de kan føle en mening med deres liv og en retning. Og det kunne kirken sagtens være med til at skabe. Men hvis de unge ikke føler, at de reelt set kan få lov til at ”gøre noget” i kirken, at det hele skal være inden for det system, der altid har været, ja så clasher de to ting.

Emilia van Hauen håber, at hendes oplæg vil give publikum et indblik i, hvad det er for vilkår, der skaber de unge, og hvad det er, de har at tilbyde os alle.

”De unge er godt i gang med at revolutionere hele vores samfund – og den åndelighed, næstekærlighed og medmenneskelighed, som er den kristne kirkes fundament, den har de brug for. Men den skal praktiseres på nye måder, hvis den for alvor skal ramme de unge”, slutter Emilia van Hauen.

**Et godt
arbejds miljø er
en holdsport**

På Stiftsdagen kan du opleve Rikke Høgsted, der er psykolog og leder af Institut for Belastningspsykologi. Hun arbejder med forebyggelse af mental slitage i psykisk krævende jobs. Hun har arbejdet som konsulent i Dansk Røde Kors, som rådgiver i Kræftens Bekæmpelse og som militærpsykolog. Og ifølge Rikke Høgsted, så er fællesskab et nøgleord, hvis man vil skabe et godt arbejdsmiljø.

Af Søren Lagoni
Foto: PR

"For mig er fællesskabet vigtigt, for det er i de kulturelle og medmenneskelige fællesskaber, at vi får kræfterne til at håndtere de opgaver, vi står over for i livet. Det er fællesskabet, der for eksempel skaber et psykisk trygt og sikkert arbejdsmiljø, hvori vi som fagpersoner kan gå på arbejde og bevare vores sundhed og sikkerhed, så vi ikke bliver syge", fortæller Rikke Høgsted.

Hun vil på Stiftsdagen give os et indblik i belastningspsykologiens karakter, hvilke faresignaler vi skal holde øje med for at undgå psykiske arbejdsskader, samt hvordan man kan forebygge, at de opstår både på individ-, gruppe-, leder-, og organisationsniveau.

Et af de begreber Rikke Høgsted arbejder med er "støttende arbejdsgrupper". Det indeholder fire fokusområder, som kan bidrage til at styrke fællesskabet på arbejdspladsen.

1. Følelsesmæssig støtte handler om at have øje for hinanden. Spørge ind til hinanden og lytte. Give plads til at dele den afmagt, der helt naturligt kan opstå mellem mennesker.
2. Faglig støtte handler om vidensdeling. Om at hjælpe med at klæde hinanden på, så man

kan udføre de pålagte opgaver. Dermed bliver alle lynhurtigt en aktiv og kompetent del af et fællesskab.

3. Feedback og støtte i et venligt og respektfuldt sprog giver høj psykologisk tryghed. Det er vigtigt at kunne få en faglig drøftelse af ting i en ordentlig tone.
4. Praktisk støtte handler om at kunne hjælpe hinanden i lavpraktiske spørgsmål, som for eksempel, hvis en kollega har brug for aflastning. Det er vigtigt, at man hjælper hinanden med at få hverdagen til at gå op.

Rikke Høgsted har et mål med sit oplæg på Stiftsdagen:

"At øge bevidstheden om hvilke elementer der belaster og påvirker et fællesskab i negativ retning, og hvad man kan gøre for at hjælpe hinanden, så at man undgår at blive udbrændt eller traumatiseret på sit arbejde. Det er ikke noget den enkelte kan klare selv, for et godt arbejdsmiljø er en holdsport, som kun lykkes, hvis alle i organisationen forstår deres rolle, ansvar og handlemuligheder", fortæller hun.

Palladiusprisen i nye klæder

Holmegaard Værk: Designer Christine Bóve sammen med glasmager Peer Sonny og glaspuster Lean Pedersen.

Traditionen tro uddeles Palladiusprisen på Roskilde Stiftsdag. Alligevel er ikke alt som det plejer, for selve Palladiusstatuetten er helt ny og pustet i glas på Holmegaard Værk.

Af Søren Lagoni
Fotos: Søren Lagoni

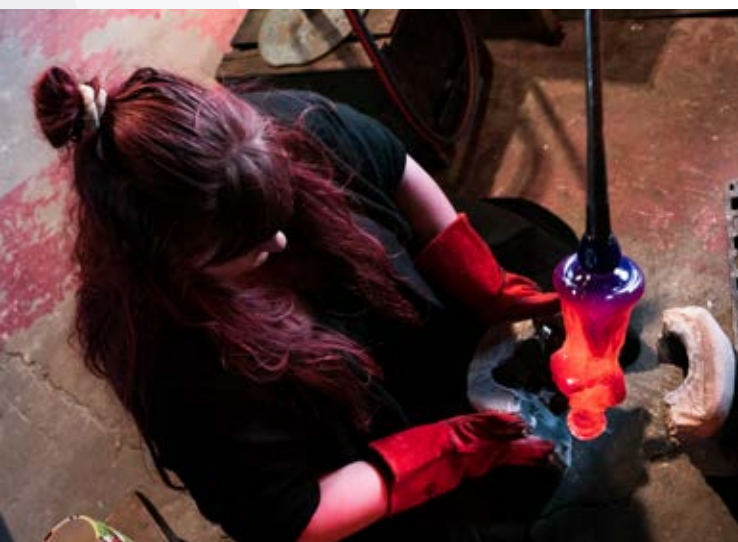
Palladiusprisen ser anderledes ud i år. Hvor statuetten før var lavet i brændt ler, er den nu lavet i glas.

Christine Bové, der designer den nye Palladius statuette, er værkstedsleder på Holmegaard. Hun er uddannet på Det Kongelige Danske Kunstakademi, som designer med speciale i glasdesign og keramiske former.

Peder Palladius var Sjællands første lutherske biskop. I sin berømte visitatsbog fra 1540'erne beretter han om sine rejser rundt i de sjællandske landsogne. Palladius fortæller i et jævnt og folkeligt sprog om den nye evangelisk-lutherske tro, som ved reformationens indførelse var blevet den eneste tilladte. Det er biskop Palladius, som har lagt navn til Roskilde Stifts initiativpris.

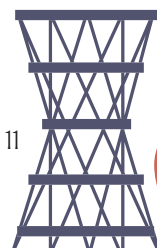
Palladiusprisen blev stiftet i 2002 af den daværende Roskilde Stiftsfond på foranledning af biskop Jan Lindhardt, for at sætte fokus på de mange spændende initiativer og projekter, der var i gang rundt omkring i stiftet.

Peder Palladius var en aktiv mand, der rejste rundt i landet, og derfor har det været vigtigt for Christine at få dynamik, stoflighed og bevægelse ind i statuetten, fortæller hun.

Det har hun gjort blandt andet gjort ved at beskære figuren, så man ikke ser det nederste af benene og fødderne. Dermed er der blevet plads til at arbejde mere med udtrykket i ansigtet samt få flere detaljer ind i Palladius' bibel og i hatten.

Den nye statuette afsløres endeligt på Stiftsdagen. Den gives til personer, som har gjort en særlig indsats i kirkelig sammenhæng, der har været til gavn lokalt, i provstiet eller i hele stiftet. Alle har kunnet indsende forslag til, hvem der skal vinde prisen og til sidst har Palladiuskomiteen valgt imellem de indsendte forslag.

1000 års historie samlet i et kort

Opgaven var nærmest umulig, da grafisk designer Emma Sivell skulle tegne et nyt kort over Roskilde Stift. Kortet skulle afspejle områdets og stiftets mangfoldige historie.

Af Thorleif Ravnbak
Kort designet af Emma Sivell

Forskellene i Roskilde Stift er naturligvis markante fra Sjællands Odde i nord til Møn i syd. Men lige så store forskellene kan være, lige så meget er der, der samler området. Eksempelvis Folkekirken.

For at fejre Roskilde Stifts 1000 år, blev det besluttet at hylde kirken og områdets historie i et nydesignet grafisk kort over stiftet, Som tjeneer til at vise mangfoldigheden i området, og nogle af de mange kulturelle og kirkelige mindesmærker.

For at det overhovedet skulle være muligt at designet et kort over stiftet, så fik hver af de 12 provster mulighed for at komme med input til, hvad der skulle med fra netop deres provsti. Beskeden var, at der måtte være seks elementer fra hvert provsti. Tre af natur, tre af bygninger, historiske og kulturelle elementer.

En vanskelig opgave for hver af provsterne og deres provstier, for hvordan vælger man fra?

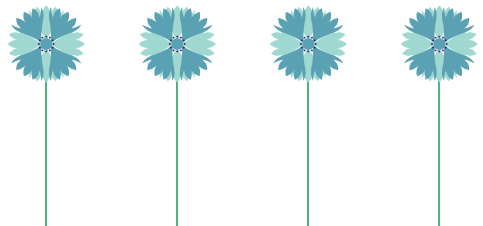
”Det var målet at skabe et kunstværk, der både reflekterer og involverer fællesskabet. Det har været et fantastisk projekt at være en del af, og for mig var dialogen, processen og det store engagement fra alle, afgørende. Alle forslag og idéer, som jeg modtog, er med til at skabe en levende illustration. En kæmpe tak til alle involverede”, siger Emma Sivell om samarbejdet med provstierne og arbejdet med kortet.

Der har været stort engagement fra provstierne, og hvert provsti har mulighed for at bruge de grafiske elementer fra kortet.

Det har taget Emma Sivell en måned med meget intenst arbejde, fortæller hun. Og der er kommet masser af detaljer med: Høns på Havdrup kirkegård og lammefjordsgulerødder i Odsherred. Der er historiske steder som Herlufsholm og rundkirken Bjernede, men også moderne kirker som Solrød strandkirke og den allernyeste Trekroner kirke. Man kan se Skovtårnet i Haslev, jættestuer, Grundtvig, Korsene fra Orø og mange, mange andre bygninger, detaljer og historie.

Manglende organist skabte musikalsk ensemble

Hagested kirke stod uden organist, og derfor blev menighedsrådet nødt til at tænke ud af boksen. De tankte skabte Hagested Ensemblet, som du kan høre på stiftdagen

Af Thorleif Ravnbak
Foto: Privat

Hvad gør man, når kirken ikke har organist?
Og når det ovenikøbet var 500-året for reformationen?

I 2017 stod Hagested Kirke i præcis den situation.

Men reformatorerne havde en frimodighed i forholdet til musik og salmesang, og det inspirerede menighedsrådet til at prøve noget nyt. For det ville da være i reformationens ånd at lade folkelige musikere spille i kirken.

Som sagt, så gjort. Menighedsrådet ansatte tre musikere til at stå for musikken ved højtider, kirkelige handlinger og de månedlige aftengudstjenester: En guitarist, en slagtøjsspiller og en fløjte- og saxofonist. Desuden begyndte sognepræsten at spille med på bas.

Dermed var musikken sikret, og endda i reformatorenes ånd.

Kirkegængerne har siden kunnet nyde musik, der er inspireret af den irske og skandinaviske folkemusik, men igennem årene har ensemblet også spillet såvel traditionelle som nye danske salmer.

Hagested Ensemblet spiller fast en gang om måneden til aftengudstjeneste, og bliver derudover flittigt brugt, når der er bud efter dem.

Ensemblet består af Lasse Jonsson (guitar), Torben Heegaard (fløjte og saxofon), Laurits Heegaard (slagtøj) og Mikkel Vale (bas).

Udgiver:
Roskilde Stift Palæet,
Stændertorvet 3A,
4000 Roskilde.
Tlf. 4638 1920
www.roskildestift.dk.

Ansvarshavende redaktør: Søren Lagoni

Kommunikations- og presseansvarlig i Roskilde Stift:
Thorleif Ravnbak

Bagsidefoto: Thorleif Ravnbak

Redaktion: Søren Lagoni, Thorleif Ravnbak, Birgit O'Sullivan

Layout: Itkin grafisk | itkin.dk

Tryk: StiboComplete

Papir: MultiOffset®

Oplag: 700

